

'Importante sentencia que consolida la doctrina de poder pedir el boicot de empresas o productos dentro de las empresas'

Jurisdicción: Social

Recurso núm. 568/2004.

Ponente: Ilma. Sra. D^a. Ascensión Sole Puig

DERECHO A LA LIBERTAD DE EXPRESIÓN. DERECHO A LA LIBERTAD SINDICAL. FALTAS Y SANCIONES LABORALES.

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA CATALUNYA

SALA SOCIAL

R.U.

IL·LMA. SRA. Mª LOURDES ARASTEY SAHÚN

IL·LMA. SRA. ASCENSIÓ SOLÉ PUIG

IL·LMA. SRA. LIDIA CASTELL VALLDOSERA

Barcelona, 29 de novembre de 2004

La Sala Social del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, formada pels magistrats esmentats més amunt,

EN NOM DEL REI ha dictat la següent

SENTÈNCIA NÚM. 8513/2004

En el recurs de suplicació interposat per Lorenzo a la sentència del Jutjat Social 17 Barcelona de data 13 d'octubre de 2003 dictada en el procediment Demandes núm. 421/2003 en el qual s'ha recorregut contra la part Iber-Swiss Catering, S.A., ha actuat com a ponent Il·lma. Sra. ASCENSIÓ SOLÉ PUIG.

ANTECEDENTS DE FET

Primer. En data 27 de maig de 2003 va arribar al Jutjat Social esmentat una demanda sobre Sancions als treballadors, en la qual l'actor al·lega els fets i fonaments de dret que va considerar procedents i acabava demanant que es dictés una sentència d'acord amb el que es demanava. Admesa la demanda a tràmit i celebrat el judici, es va dictar la sentència en data 13 d'octubre de 2003, que contenia la decisió següent:

"Que, estimando parcialmente la demanda interpuesta por Lorenzo contra IBER- SWISS CATERING S.A., debo acordar y acuerdo la revocación de la sanción de sesenta días de suspensión de empleo y sueldo impuesta por la demandada al demandante mediante carta de 20.05.03 y, en su lugar, debo autorizar y autorizo a la demandada a que imponga al demandante, como autor de una falta muy grave ya calificada, una sanción de diez días de suspensión de empleo y sueldo; igualmente, debo condenar y condeno a la demandada a estar y pasar por estas declaraciones, con todos los pronunciamientos inherentes a ellas, y debo absolver y absuelvo a la demandada del resto de pretensiones que se formulan contra ella en la demanda."

Segon. En aquesta sentència es declaren com a provats els fets següents:

"PRIMERO.- La parte demandante trabaja por cuenta y bajo la dependencia de la empresa demandada, en la actividad de hostelería, con la categoría profesional de nivel 2 (conductor jefe de equipo), antigüedad desde 2.4.99 y salario mensual bruto con ppe de 1.340,53 euros, en el centro de trabajo de El Prat de Llobregat. Es delegado sindical por UGT.

SEGUNDO.- La demandada se dedica al catering aéreo y colectividades.

TERCERO.- En fechas próximas al 2.4.03, un afiliado del sindicato UGT exhibió en una reunión de la sección sindical unos documentos emitidos por la denominada "Plataforma Aturem la Guerra". Dichos documentos, que se dan por reproducidos en su integridad, estaban siendo repartidos al público en Las Ramblas de Barcelona y el afiliado los había recogido. En uno de ellos, bajo el título "Les empreses més guerreres", había tres columnas: en una, con el nombre de "empresa", figuraba una lista de 25 entidades; en la columna contigua, bajo el nombre "Marques (filials o participacions importants)", se reseñaban productos, filiales y empresas supuestamente vinculadas a las de la primera columna; y, a continuación, había unos casilleros con tres espacios para cada empresa: las empresas que, según el documento, tenían "participació directa en la industria de la guerra (inversió o producció)" venían marcadas en el casillero 1;

las acusadas de "finançament de la darrera campanya de Bush", venían marcadas en el casillero 2; y las comprendidas en "altres casos de violencia denunciats" venían marcadas en el casillero 3. La demandada figuraba en la segunda columna, como marca o filial de "Iberia", junto con "Air Nostrum", "Viva Tours", "Amadeus" y "Savia", Y tenía una cruz en el casillero 1.

El segundo documento explicaba las razones de la campaña e instaba a no adquirir productos de las empresas citadas.

En el primer documento no constaba quién era el autor. En el segundo constaba la referencia a la Plataforma mencionada.

En la reunión, se discutió si dichos documentos debían ser publicados en el tablón de anuncios del sindicato. La mayoría se mostró favorable a la publicación, por lo que, el 2.4.03, fue colgado del tablón el documento descrito en primer lugar. Otra copia fue colgada en el tablón de anuncios del comité de empresa.

CUARTO.- El mismo 2.4.03, después de que el responsable de recursos humanos de la empresa hablara con el demandante y el presidente del comité, remitió un requerimiento en el que instaba a que el documento fuese retirado de los tabloneros.

QUINTO.- El presidente del comité de empresa retiró el documento del tablón correspondiente a dicho órgano.

SEXTO.- La sección sindical procedió a colgar en su tablón el documento descrito en segundo lugar, junto al primero. Además, el demandante, en su calidad de delegado sindical, remitió escrito a la empresa el 9.4.03 manifestando que se oponía a la retirada de los documentos por una serie de razones que constan en el escrito, que se da por reproducido.

SEPTIMO.- Ante ello, la demandada, mediante carta de 11.4.03, comunicó al demandante la apertura de expediente contradictorio-disciplinario, lo que fue notificado también al comité de empresa.

OCTAVO.- Tramitado el expediente, la demandada, mediante carta de 20.5.03, comunicó al demandante la imposición de una sanción de sesenta días de suspensión de empleo y sueldo por dos faltas muy graves: una de desobediencia con reiteración y perjuicio notorio para la empresa y otra de transgresión de la buena fe contractual. La empresa invocaba, respectivamente, los arts. 55.7 y 56.2 del Convenio Colectivo de Hostelería de Barcelona.

NOVENO.- El demandante, el 27.5.03, presentó papeleta de conciliación ante la SCI. El acto fue celebrado el 12.6.03 y terminó con el resultado de "sin avenencia".

Tercer. Contra aquesta sentència la part actora va interposar recurs de suplicació, que va formalitzar dins del termini. Es va donar trasllat a la part contrària, qui ho va imugnar en forma . Es van elevar les actuacions a aquest Tribunal i es va formar aquest rotlle.

FONAMENTS DE DRET

Primer.- La part demandant planteja recurs de suplicació contra la sentència que estima en part la seva pretensió i rebaixa la sanció de seixanta dies de suspensió d'ocupació i sou per falta molt greu per la sanció de deu dies de suspensió d'ocupació i sou per la mateixa falta disciplinària molt greu. L'objecte del recurs és examinar les infraccions de normes substantives o de la jurisprudència en empara en l'article 191 c) de la Llei de Procediment Laboral, el Text Refós de la qual va ser aprovat pel RD. Legislatiu 1/1995 de 7 d'abril.

Segon.- La part recurrent denuncia la infracció de l'article 20.1 d) de la Constitució Espanyola i l'article núm. 28.1 de la mateixa CE., a més de la infracció de l'article 64.1.12 de l'Estatut dels Treballadors i article 8.2 a) de la Llei Orgànica de Llibertat Sindical, així com la infracció de la jurisprudència del Tribunal Constitucional i del Tribunal Suprem que cita.

S'ha d'estar a la relació fàctica que no s'ha atacat, en la qual consta que el recurrent, en la seva qualitat de delegat sindical de la Unió General de Treballadors (UGT.), després de què en la reunió de la secció sindical es discutís i s'acordés per majoria la conveniència de penjar al tauló d'anuncis del sindicat els dos fulls editats per la Plataforma "Aturem la Guerra" de l'Irak, va procedir a fer-ho al tauló d'anuncis del sindicat el dia 2 d'abril de 2003. Aquests fulls consistien, el primer en explicar les raons de la campanya ciutadana de boicot a adquirir productes de les empreses que se citaven en el segon full, en el qual constava l'empresa demandada entre altres, com a marca, filial o amb participació important d'Ibèria, considerada entre d'altres empreses en el grup de inversores o participants directes del finançament de la guerra. Consta en la relació fàctica que el recurrent es va negar a despenjar-los quan va ser requerit per l'empresa a què ho fes i va invocar les raons que va exposar en l'escrit que li va remetre, sobre el dret a la

llibertat d'expressió sindical i informació del resò ciutadà en un tema que afectava els treballadors i la ciutadania. L'empresa va procedir a iniciar expedient disciplinari que va culminar amb els càrrecs de faltes molt greus de desobediència amb reiteració i perjudici notori per a l'empresa, i transgressió de la bona fe contractual, i va imposar-li la sanció de seixanta dies de suspensió d'ocupació i sou.

Tercer.- La Sala entén que el dret que s'exerceix pel recurrent en el present cas és el de la llibertat d'expressió prevista en l'article 20. 1 d) de la Constitució Espanyola atès que la informació que donava la Plataforma ciutadana de Aturem la Guerra afectava l'empresa i per tant els treballadors en general i els seus representats del sindicat, els quals van ser els que van decidir la conveniència de penjar la informació que circulava a nivell ciutadà en el tauló d'anuncis del propi sindicat. El recurrent va permetre que els treballadors tinguessin coneixement de la informació que circulava al carrer sobre l'empresa de la plantilla de la qual formaven part. Aquesta informació no aportava cap opinió o consideració del sindicat o del recurrent. S'ha de partir de què la conducta del delegat sindical es va limitar a complir amb el mandat de la secció sindical. El que el contingut dels fulls de la Plataforma ciutadana d'Aturem la Guerra que es van penjar al tauló d'anuncis de la secció sindical molestés a la Direcció de l'empresa o el considerés insultant, no és motiu de sanció al representant sindical sinó en el seu cas podia ser motiu per reclamar responsabilitats sobre la veracitat dels fets referits a ella a la Plataforma ciutadana que informava de manera pública. Tal com ha assenyalat el Tribunal Constitucional (SS. TC. Núm. 106 i núm. 4 de 1996, núm. 6 de 1995 i núm. 88 de 1985) la llibertat d'expressió de l'article 20.1 de la Constitució consisteix en el dret a difondre lliurement pensaments, idees i opinions amb els límits de les obligacions que imposa la relació laboral a les parts pel principi de la bona fe, article 20.4 de la CE., garantint i promovent l'exercici del dret fonamental en el necessari equilibri i ponderació entre les obligacions contractuals i la llibertat constitucional (SSTC. 6/1995 i 88/1985 ja citades i la STC. núm. 6 de 1988 FJ.8º, entre d'altres). El Tribunal Constitucional també ha examinat l'apartat d) del núm. 1 de l'article 20 de la constitució Espanyola, per a referir-se a la llibertat de donar i rebre informació sobre fets que puguin comportar transcendència pública (STSC. 105 de 1983 de 23 de novembre FJ.11, seguint la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans com la S. De 8 de juliol de 1976 cas Linges). L'exigència d'una informació veritable de l'apartat d) art. 20.1 de la CE. No pot privar la protecció de les informacions que puguin resultar errònies o senzillament no provades, sinó que estableix un deure de diligència específic sobre l'informador. Considera el Tribunal Constitucional que en un debat lliure les afirmacions errònies són inevitables, de forma que no es pot imposar la veritat com a condició per al reconeixement del dret, perquè en aquest cas la única garantia seria el silenci , que portaria a la negació mateixa del dret (SSTC. núm. 62 de 1982 de 15 d'octubre FJ. 5è). També en un cas semblant s'ha tractat el dret a la informació en aquest sentit per la Sala Social del TSJ d'Andalucia (Sev.) en sentència de 12 de juliol de 2002.

La Sala considera per tant que la conducta del recurrent de fer difusió en el tauló d'anuncis de la secció sindical de la informació que circulava a nivell ciutadà sobre l'empresa d'acord amb l'article 8.2 a) de la Llei Orgànica de Llibertat Sindical 11/1985 de 2 d'agost (LOLS), no pot quedar restringida pel dret de l'empresa a la bona imatge, que en les circumstàncies que concorren és un dret de rang inferior, atès que la classificació de l'empresa fet per la Plataforma ciutadana tenia transcendència a nivell ciutadà en el seu cas, ben minvada en el nivell restringit de l'àmbit de l'empresa, segons l'obligat judici de ponderació dels drets en joc que s'ha de fer, seguint la doctrina jurisprudencial del Tribunal Constitucional, que per reiterada i pacífica és d'estalvi citar. El recurrent va actuar d'acord amb les facultats atorgades per la Llei de Llibertat Sindical que no és pot sancionar com a falta disciplinària.

En aquest sentit la Sala conclou que ni la informació divulgada en el tauló d'anuncis és més ofensiva per l'empresa que la que circulava en el carrer, atesa la generalitat i manca de rigor de la informació, fins el punt que ni la mateixa empresa va considerar necessari emprendre accions judicials contra els autors de la informació, la Plataforma ciutadana, ni el que es pengés en el tauló de la secció sindical li va causar cap perjudici accessori, concret i avaluable que se li pugui imputar al recurrent el qual va actuar en l'exercici de la llibertat sindical. Per tant, s'haurà d'estimar el recurs de suplicació i deixar sense efecte la sanció imposada, perquè no es considera que la conducta del recurrent hagi contradit la obligació de la de la bona fe contractual i hagi caigut en l'abús de confiança, frau o deslleialtat que se li imputa com a càrrecs. Atesos els raonaments i fonaments de dret assenyalats,

DECIDIM

Estimar el recurs de suplicació plantejat pel Don. Lorenzo contra la Sentència de data 13 d'octubre de 2003 dictada pel Jutjat Social núm. 17 de Barcelona en el procediment núm. 421 de 2003 i a instància de

l'esmentat part recurrent contra IBER- SWISS CATERING S.A., la qual revoquem, i deixar sense efecte la sanció.

Contra aquesta sentència es pot interposar recurs de cassació per a la unificació de doctrina, que s'ha de preparar en aquesta Sala en els deu dies següents a la notificació, amb els requisits previstos als números 2 i 3 de l'article 219 de la Llei de procediment laboral.

Notifiqueu aquesta resolució a les parts i a la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i expediu-ne un testimoniatge que quedarà unit al rotlle. Incorporeu l'original al llibre de sentències corresponent.

Així ho pronunciem, ho manem i ho signem.

PUBLICACIÓ. Avui, el/la Magistrat/ada ponent ha llegit i publicat la sentència. En dono fe.